
Fra: Kristian Eilertsen <eilertsen@smbnorge.no>
Sendt: 4. april 2022 10:45
Til: Postmottak NFD
Emne: Innspill til ny Norges-modell for offentlige anskaffelser

Hei!

Viser til SMB Norges deltagelse på innspillsmøte mandag 28. mars. Her følger våre innspill til Ny Norgesmodell for offentlige anskaffelser:

Når skal det bli vanlige bedrifters tur?

90 % av bedriftene i Norge har under ti ansatte. Gründere, oppstartsbedrifter, små og mellomstore bedrifter er næringsaktørene som skal og kan skape Norges fremtid. Derfor mener SMB Norge at det nå må være vanlige bedrifters tur – de små og mellomstore.

Krav må ha grunnlag i forskning

En effektiv bekjempelse av arbeidslivskriminalitet må ikke gå på bekostning av og vanskeliggjøre hverdagen for de mindre leverandører og nystartede selskaper. Over hele landet må også disse få levere varer og tjenester til det offentlige. Det må ikke være så ressurskrevende for småbedriftene at man ikke har kapasitet til å delta i offentlige anbudsprosesser grunnet omfattende krav.

Nylig hadde SMB et møte med Bane Nor. De fremholder et krav om at de ikke vil ha leverandører med mindre enn 10 ansatte. Dette rammer noen av våre medlemmer innen rengjøring og vedlikehold. Kravet er ikke fundamentert i empirisk forskning, men i synsing og er et grelt eksempel på maktmisbruk fra en stor statseid bedrift. De krav man har i en fremtidig Norgesmodell må fundamenteres i empiri og ikke på synsing.

Strengt krav utelukker små leverandører

Forsker Malin Arve ved Norges Handelshøgskole (NHH) har funnet at for strenge krav til leverandører i offentlige anbud, kan utelukke små leverandører og øke kostnadene i prosjektet. Det kan også bidra til at markedet ødelegges på kort og lang sikt. På kort sikt fordi kun få bedrifter nyter godt av å levere til det offentlige. På lang sikt fordi det gir de bedriftene økonomisk kraft til å konkurrere hardere i det private markedet.

Vi må ikke få et arbeidsliv med useriøse aktører som behandler ansatte dårlig. Samtidig må ikke kravene bli for strenge slik at leverandører som kan sørge for bedre konkurranse og en bedre utnyttelse av hver offentlig krone, ikke blir valgt. Da må man heller etablere kontrollfunksjon for etterlevelse av regelverket.

Krav om lærlinger og faste ansettelser

SMB Norge deler regjeringens ønske om at enda flere ungdommer skal få en lærlingplass. Likevel vil vi advare mot at det skal settes for rigide krav til lærlinger i offentlige anskaffelser. De minste bedriftene har ofte hverken ressurser eller mulighet til å følge opp lærlinger, selv om man gjerne har lyst. Derfor vil rigide krav til bruk av lærlinger føre til en urimelig forskjellsbehandling, som i altfor stor grad vil favorisere de aller største selskapene. Store

selskaper og det offentlig burde være de som går i front med tanke på ansettelser og bruk av lærlinger i egen virksomhet.

Faste ansettelser er hovedregelen i Norge. Det mener SMB Norge er bra. For små og mellomstore bedrifter er det avgjørende at man har et tilstrekkelig driftsgrunnlag når man utvider staben og ansetter flere folk. Ofte er det forbundet med stor risiko å ansette flere. Det må fortsatt være mulighet for de minste bedriftene å ansette midlertidig for å løse oppdrag av midlertidig karakter, eller for å ta unna topper i etterspørselen. Altfor rigide krav til faste ansettelser vil føre til at små og mellomstore bedrifter heller lar være å ansette folk. Da vil mange miste muligheten til å få en fot innenfor arbeidslivet og verdifull erfaring.

Skjemaveldet

Effektivitet og forenkling er stikkord det offentlige burde ta meg seg inn i sine vurderinger. Vi erfarer alle skjemavelde, men vi tror alle er enige om at det lages for mange skjema, for sikkerhets skyld. Her er det rom for forenkling og forbedring.

Inkluderende anbudsprosesser

Målet må være å tilrettelegge for at flere, også små bedrifter, kan delta på lik linje i offentlige anskaffelser. Dette vil gagne alle, både stat, kommune og lokalbefolkningen. En slik tilnærming gir tilhørighet og eierskap samtidig involveres flere aktører. Slik skapes det grobunn for et godt næringsliv.

Små bedrifter representerer mange ganger viktig innovasjon som samfunnet har bruk for, og bør derfor inkluderes. Kanskje kan man ha reduserte krav og særregler for små og mellomstore bedrifter for å stimulere til nyskaping. Det må søkes en balanse mellom kontrollbehovet og behovet for forenkling og innovasjon.

--

Med vennlig hilsen

Kristian August Eilertsen

Politisk rådgiver – Political adviser

Mobil +47 902 14 524 | Sentralbord +47 23 35 70 10
Rådhusgata 5B | 0151 Oslo | dinbedrift.no

Følg oss på:

